

IZVJEŠTAJ

studijske posjete Delegacije Crne Gore koju je predvodila ministarka prosvjete, nauke i inovacija prof. dr Anđela Jakšić Stojanović Egipat od 4. do 8. juna 2026. godine

Delegacija Crne Gore boravila je u periodu od 4. do 8. juna u studijskoj posjeti Kairu, Egipat, i učestvovala je na Prvom mediteranskom forumu i sajmu tehničkog i stručnog obrazovanja (TechSkills Forum). Forum je održan pod pokroviteljstvom ministra obrazovanja i tehničkog obrazovanja Arapske Republike Egipat Mohameda Abdel-Latifa i ministra obrazovanja i zasluga Republike Italije Giuseppea Valditare. Događaj je okupio ministre obrazovanja, visoke zvaničnike i delegate iz 13 mediteranskih zemalja, sa ciljem jačanja saradnje u oblasti tehničkog i stručnog obrazovanja i razvoja vještina.

Tokom Forumu, ministarka JakšićStojanović učestvovala je kao panelistkinja na ministarskoj sesiji posvećenoj jačanju saradnje u oblasti razvoja vještina, zapošljavanja mladih i digitalne transformacije.

Govoreći o konkretnim oblicima saradnje koji mogu doprinijeti boljem povezivanju obrazovanja i tržišta rada, ministarka je predstavila reformske procese koje Crna Gora sprovodi kroz Strategiju reforme obrazovanja 2025–2035, sa posebnim fokusom na modernizaciju kurikuluma, unapređenje stručnog obrazovanja i razvoj učenja zasnovanog na radu. Istakla je značaj regionalnog razvoja i usklađivanja kvalifikacija i mikrokvalifikacija, posebno u oblastima digitalnih, zelenih i pomorskih vještina, kao i potrebu jačanja mobilnosti učenika i nastavnika, razvoja regionalnih programa stručne prakse i međusobnog priznavanja kvalifikacija. Posebno je ukazala na značaj dualnog obrazovanja i novoformiranog Fonda za dualno obrazovanje u Crnoj Gori, kojim se pruža podrška učenicima, nastavnicima i mentorima kod poslodavaca, čime se dodatno osnažuje saradnja obrazovnog sistema i privrede. Takođe, istakla potencijal centara izvrsnosti kao mjesta povezivanja obrazovanja, privrede, istraživanja i inovacija, uz primjenu savremenih tehnologija i virtuelnih simulacija.

U okviru diskusije o pripremi građana za tržište rada oblikovano digitalnom transformacijom i vještačkom inteligencijom, ministarka je predstavila aktivnosti koje Crna Gora sprovodi kroz Strategiju reforme obrazovanja 2025–2035 i Strategiju za digitalizaciju obrazovnog sistema. Naglasila je važnost razvoja digitalnih kompetencija, STEM obrazovanja, robotike i inovacija od najranijeg uzrasta, kao i potrebu kontinuiranog usavršavanja i prekvalifikacije radne snage kroz cjeloživotno učenje. Posebno je istakla da digitalna transformacija mora biti inkluzivna i dostupna svim građanima, uz podršku ženama, mladima iz ruralnih područja i drugim ranjivim grupama, kako bi se spriječilo produbljivanje postojećih društvenih nejednakosti.

U cilju unapređenja saradnje u oblasti razvoja vještina, zapošljavanja i digitalne transformacije na Mediteranu, ministarka je predložila uspostavljanje Mediteranske platforme za vještine i mobilnost. Predložena platforma podrazumijevala bi zajednički sistem za praćenje potreba tržišta rada, razvoj regionalnih programa obuke i mikrokvalifikacija, mobilnost učenika i nastavnika.

Tokom boravka na Forumu realizovan je veliki broj bilateralnih sastanaka sa predstavnicima država učesnica, pružajući priliku za unapređenje partnerskih odnosa i razmjenu dobrih praksi u oblastima od zajedničkog značaja.

U okviru Foruma organizovana je i izložba posvećena savremenim praksama u tehničkom i stručnom obrazovanju. Ministarka i šefovi delegacija obišli su izložbeni prostor na kojem su predstavljeni inovativni obrazovni modeli, učenički projekti, tehnološka rješenja i primjeri uspješne saradnje obrazovnih institucija i privrede. Posebna pažnja bila je posvećena školama primijenjene tehnologije u Egiptu, kao i međunarodnim programima podrške stručnom obrazovanju i razvoju ljudskih resursa.

Značajan segment događaja predstavljalo je aktivno učešće mladih. U okviru Foruma organizovane su prezentacije i demonstracije učeničkih projekata, kao i susreti učenika iz različitih zemalja sa predstavnicima obrazovnih institucija i privrede. U tim aktivnostima učestvovali su učenici iz Gimnazije „Slobodan Škerović“ pod mentorstvom profesorice Tanje Bojić, koji su imali priliku da razmijene iskustva sa vršnjacima iz drugih država i upoznaju se sa savremenim trendovima u oblasti razvoja vještina i obrazovanja.

Značajan rezultat Foruma predstavljalo je usvajanje Kairske deklaracije o međunarodnoj saradnji u oblasti tehničkog i stručnog obrazovanja i osposobljavanja (TVET), pod sloganom „Vještine koje oblikuju budućnost“. Deklaraciju su podržale Egipat, Italija, Albanija, Alžir, Bosna i Hercegovina, Kipar, Hrvatska, Grčka, Crna Gora, Rumunija, Španija i Libija, potvrđujući zajedničku opredijeljenost za jačanje saradnje u oblasti razvoja ljudskog kapitala i unapređenja sistema tehničkog i stručnog obrazovanja.

Dokument prepoznaje ključnu ulogu tehničkog i stručnog obrazovanja u ekonomskom i društvenom razvoju, unapređenju zapošljivosti mladih i jačanju socijalne kohezije, uz poseban fokus na razvoj digitalnih, zelenih i preduzetničkih vještina. Deklaracijom se predviđa unapređenje razmjene iskustava i dobrih praksi, razvoj zajedničkih obrazovnih programa i programa stručnog osposobljavanja, promocija mobilnosti učenika, nastavnika i instruktora, kao i jačanje saradnje između obrazovnih institucija i privrede. Takođe, predviđeno je uspostavljanje koordinacionog mehanizma putem nacionalnih kontakata tačaka koje će pratiti realizaciju zajedničkih aktivnosti i pripremati godišnje akcione planove saradnje, čime se stvaraju pretpostavke za održivu i dugoročnu saradnju država potpisnica.

Učešće Crne Gore na Prvom mediteranskom forumu i sajmu tehničkog i stručnog obrazovanja predstavljalo je značajnu priliku za predstavljanje reformskih procesa u oblasti obrazovanja, promociju nacionalnih politika usmjerenih ka unapređenju stručnog obrazovanja i digitalnih kompetencija, kao i za uspostavljanje novih partnerstava sa državama Mediterana.

Delegaciju Crne Gore su činile:

Prof. dr Anđela Jakšić Stojanović, ministarka prosvjete, nauke i inovacija;

Marija Gošović, generalna direktorica Direktorata za gimnazijsko i stručno obrazovanje;

Marica Melović, generalna direktorica Direktorata za naučnoistraživačku djelatnost.

PREDLOG ZAKLJUČKA

1. Vlada je usvojila Izvještaj studijske posjete Delegacije Crne Gore koju je predvodila ministarka prosvjete, nauke i inovacija prof. dr Anđela Jakšić Stojanović Egipat od 4. do 8. juna 2026. godine.